

Gender a pracovní síla ve výrobních podnicích na Chomutovsku

Michaela Kroupová

posudek vedoucí diplomové práce

Diplomová práce se zaměřuje na téma poměrně málo studované a přitom velmi zajímavé: na postavení žen a mužů zaměstnaných v průmyslové výrobě z historicko-sociologické perspektivy. Autorka si vybrala období od 50. let minulého století do současnosti a zaměřila se na podniky v regionu Chomutovska, ve kterých lze předpokládat určitou kontinuitu, ačkoliv jejich majitelé se zejména po roce 1989 měnili. Práce tak představuje sondu nejen do genderových vztahů v zaměstnání, ale i do podoby a vývoje specifického odvětví ve specifickém regionu. Při práci autorka vycházela z archivních dat, ke kterým se jí podařilo získat přístup, a také z dat poskytnutých přímo studovanými podniky. To, že se jedná o data poměrně citlivá a obtížně dostupná, činí tuto práci poměrně výjimečnou.

V teoretické části autorka představuje obecné teorie postavení žen v zaměstnání a jejich znevýhodnění a diskriminace, včetně platových nerovností. Za přínosnou považují zejména část věnovanou postavení žen v práci v období socialismu, a část popisující situaci v průmyslové zóně Chomutovska a historii místních podniků. Práce občas zachází do přílišných podrobností u témat, která s cílem práce souvisí jen nepřímo, a historický a teoretický exkurz je pak pouze povrchní. Naopak dobře působí to, že autorka ilustruje popisované fenomény daty, včetně dat historických.

Výzkumná část je strukturována podle požadavků výzkumu kvantitativní povahy – autorka dává přehled výzkumných otázek a následně ke každé uvádí hypotézy, které ve své práci ověřuje. Podrobně popisuje zdroje dat, na kterých analýzu staví, a způsob jejich zpracování, které jistě bylo velmi důkladné a pracné, vzhledem k heterogenitě dat a absenci základního třídění u archivních dat (pohlaví zaměstnanců např. autorka zjišťovala podle jejich jmen). Jedná se proto o poměrně cennou a originální analýzu. A to i přesto, že výsledky nejsou nijak zvláště překvapivé: s tím, jak vzrostla úroveň vzdělání žen, došlo k jejich častějšímu obsazování na administrativní pozice, a v současnosti se vyskytují (ačkoliv stále minoritně) i na vedoucích pozicích a v top managementu. Mzdové rozdíly, velmi výrazné v 50. a 60. letech, se snížily a převrátily ve prospěch žen (díky vyššímu vzdělání, vyššímu zastoupení a pravděpodobně vyšším pozicím žen v administrativě). Přetrvává a dokonce se prohlubuje převaha mužů na výrobních pozicích. Zde také přetrvává mzdový rozdíl v neprospěch žen, ale již jen 10 procentní.

Tato sonda ukazuje, jak ženy postupně pronikaly na pracovní trh obecně a zejména jak se s jejich zvyšujícím vzděláním zvyšovaly i jejich pozice v hierarchii organizací. Bohužel se ale jedná jen o určitou case study a je otázkou, do jaké míry je možné závěry analýzy zobecnit, jak autorka místy nevhodně činí. Přes určité chyby a nelogičnosti a určitou těžkopádnost a povrchnost v teoretické části ale pokládám práci za zdařilou a navrhuji hodnocení 2.

Mgr. Radka Dudová, Ph.D.

Otázka pro autorku:

Do jaké míry jsou podle Vás vaše zjištění zobecnitelná i pro další výrobní podniky v ČR?